

Горогоцька Н.І.

аспірант

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

м. Івано-Франківськ

Науковий керівник – Якубів В.М.

д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»

м. Івано-Франківськ

РОЛЬ ДИВЕРСИФІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Останніми роками економіка аграрного сектору України потребує все більшого протистояння ринковим конкурентним викликам. Даній галузі в Україні характерне наростання економічних диспропорцій, збільшення боргової кризи та зменшення кількості державних програм з підтримки сільського господарства. На сьогоднішній день підприємства аграрного сектору намагаються діяти в сучасних ринкових умовах, а саме перебувають у постійному пошуку ефективної моделі виживання, діяльності та розвитку. Діяльність вітчизняних сільськогосподарських підприємств характеризується нераціональним землекористуванням (показники Світового банку за розділом “Agriculture & Rural Development” показують, що дохід з одиниці площі сільськогосподарських угідь Польщі, Чехії та Болгарії перевищує в 1,5-2 рази аналогічний показник України, а показник Франції, Німеччини та більшості країн Європейського союзу в 5-6 разів [1], хоча Україна володіє третиною світових запасів чорноземів.

Одним з перспективних рішень для сільськогосподарських підприємств є здійснення диверсифікації, що дає змогу протистояти ринковим викликам, раціоналізувати землекористування, забезпечити фінансову стійкість та конкурентоспроможність.

Диверсифікація – порівняно нове явище, яке швидко поширюється на Заході з середини 50-х ХХ ст. Вона зумовлена НТР, необхідністю пристосування бізнесу до швидких структурних змін, посиленням конкурентної боротьби. Диверсифікація також є інструментом використання переваг комбінування, проникання в нові прибуткові галузі, стабілізації бізнесу (діє за принципом «не класти всі яйця до одного кошика»). Вона дає змогу компенсувати спад збуту на ринку одних товарів його зростанням на інших. Завдяки цьому диверсифіковані підприємства більш стійкі та конкурентноспроможні, ніж вузькоспеціалізовані. Вони мають можливість переливати капітал у найприбутковіші галузі [2].

Диверсифікація передбачає впровадження такого виду діяльності чи виробництва і реалізацію такої продукції, які дадуть змогу підприємству ефективно використовувати ресурси, при цьому забезпечуючи найбільш повну та ефективну реалізацію його конкурентних переваг.

Впровадження та реалізація диверсифікаційних процесів у аграрну галузь зумовлене сукупністю проблем та особливостей функціонування сільськогосподарських підприємств, які формують такі основні завдання щодо їх розвитку:

- ефективно та комплексно використання земельних ресурсів з урахуванням ринкових потреб;
- забезпечення прибутковості сільськогосподарських підприємств з урахуванням регіональних природно-кліматичних умов ведення сільськогосподарської діяльності;
- розширення господарської діяльності підприємств;
- зниження ризиків господарської діяльності;
- адаптація до змін зовнішнього середовища;
- нарощення ресурсного та економічного потенціалу;
- забезпечення екологічно орієнтованого ведення сільського господарства та виробництва екологічно чистої продукції;
- забезпечення збереження та охорони ґрунтів – тобто забезпечення системи правових, організаційних, технологічних та інших заходів, спрямованих на збе-

реження і відтворення родючості та цілісності ґрунтів, їх захист від деградації, ведення сільськогосподарського виробництва з дотриманням ґрунтозахисних технологій та забезпеченням екологічної безпеки довкілля [3];

- розробка і впровадження менеджерських і маркетингових стратегій для підвищення зацікавленості потенційними клієнтами продукцією;

- зростання зайнятості в регіоні, зниження рівня безробіття.

Вищенаведені завдання, вирішення яких є актуальним питанням в аграрному секторі економіки України являються одночасно основними завданнями диверсифікаційних процесів сільськогосподарських підприємств.

Таким чином, виходячи з специфіки функціонування підприємств аграрної галузі України впровадження диверсифікаційних процесів дасть потенційні можливості сільськогосподарським підприємствам адаптуватись до постійно зростаючих вимог ринку. Широке використання диверсифікаційних процесів дасть змогу створити систему ефективно працюючих підприємств для забезпечення зростання кількісних і якісних показників галузі в цілому.

Література:

1. Світовий банк, розділ «Сільське господарство і розвиток сільських територій».- [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://data.worldbank.org/indicator/AG.YLD.CREL.KG/countries/1W-UA-PL-DE-FR-BG-NL?display=graph>

2. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. / [редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.]. – К. : Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/2012-06-25-13-15-09/25-2011-03-28-18-11-27/1621-2011-08-02-09-00-18.html>)

3. Закон України «Про охорону земель» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 39, ст.349) [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/962-15>